

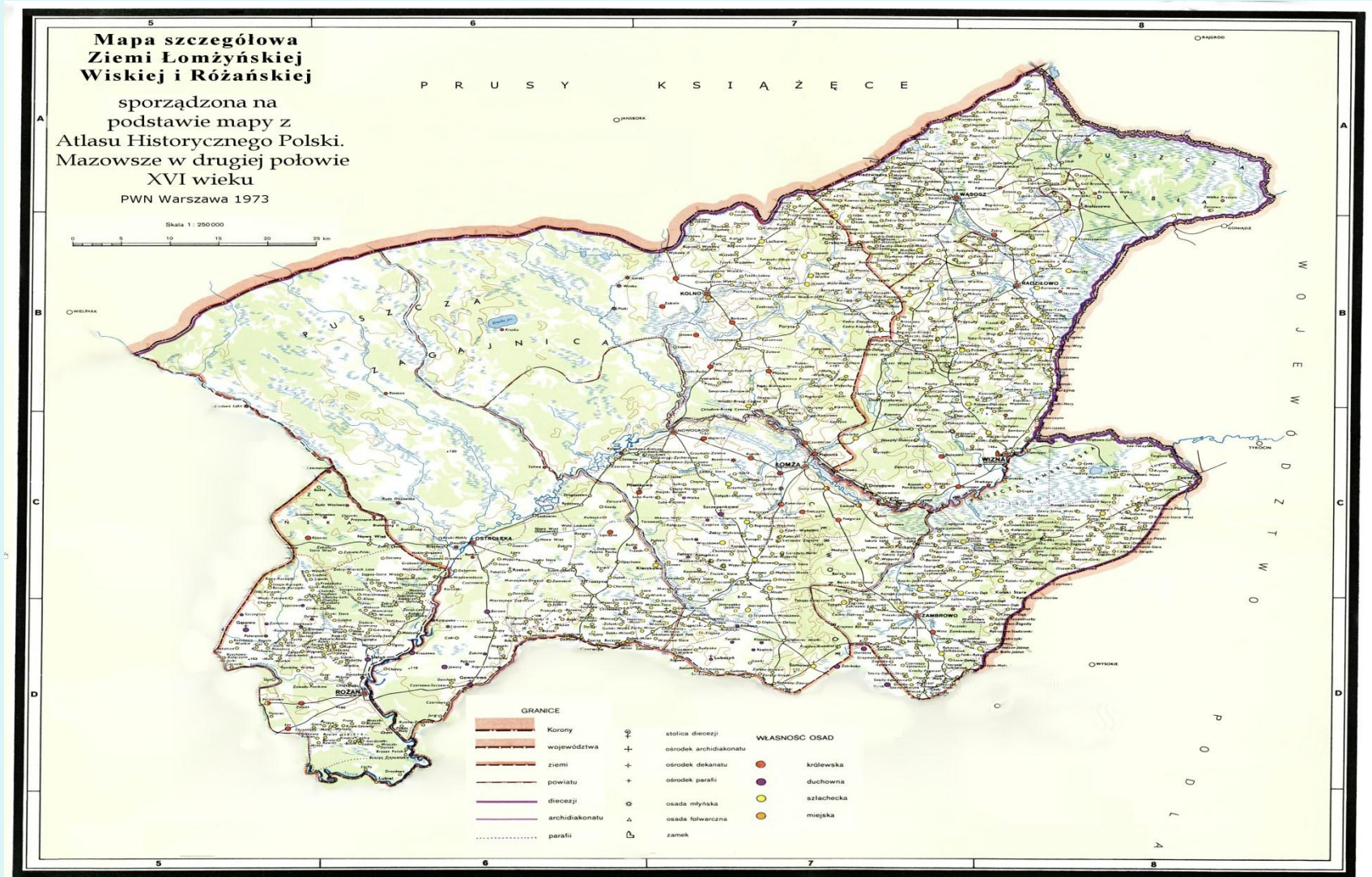

***Łomżyńskie źródła
archiwalne do badań
genealogicznych***

Anna Zarzecka

w ramach stypendium Marszałka Województwa Podlaskiego

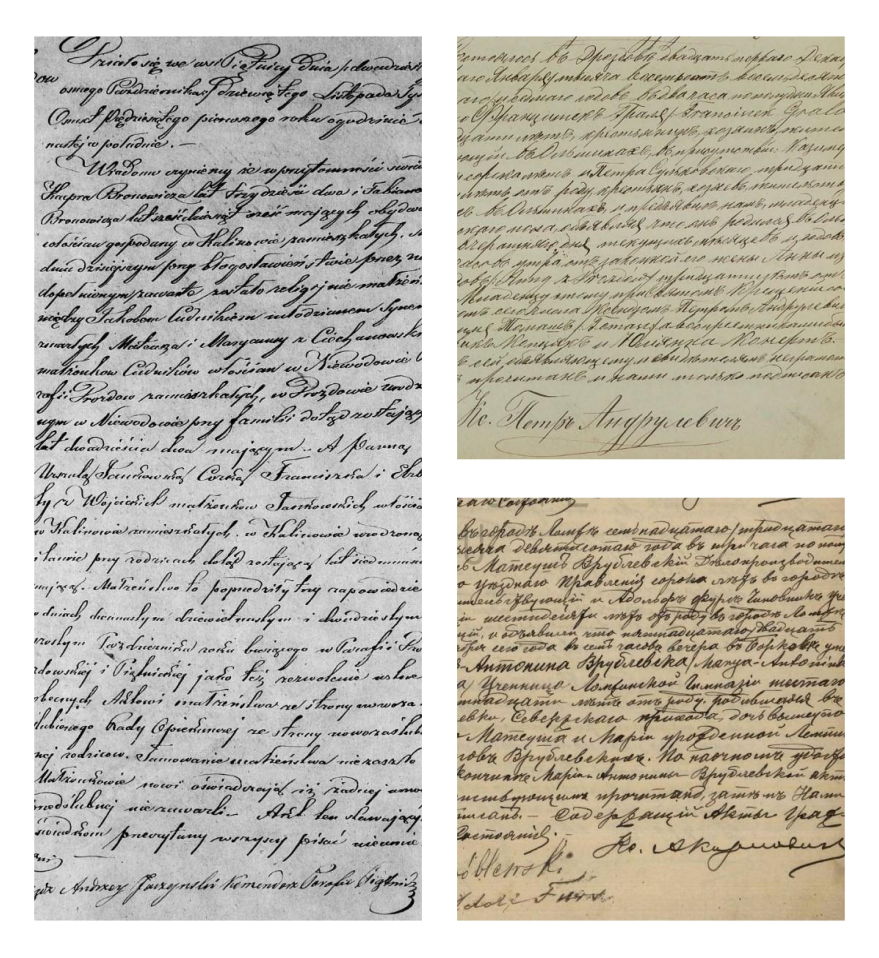
Zasięg terytorialny

Zasięg terytorialny

- **Ziemia łomżyńska**, łac. *terra lomzensis*, to historyczny obszar wchodzący w skład północno-wschodniego Mazowsza, źródłowo określana również *Mazowszem Łomżyńskim*. Administracyjnie składała się z powiatów łomżyńskiego (łomzieńskiego), kolneńskiego, zambrowskiego i ostrołęckiego.
- **Ziemia wiska, wizka, wizeńska, wizneńska**, również wchodząca w skład północno-wschodniego Mazowsza. Złożona z powiatów: wiskiego, wąsoskiego i radziłowskiego (później też szczuczyńskiego).

Księgi metrykalne

- chrztów/urodzeń,
- małżeństw;
- zgonów.

Parafia	Rok powstania	Parafia	Rok powstania
Białaszewo	1532	Myszyniec	1651
Borkowo	1918	Niedzwiedźna	ok. 1450
Bronowo	1919	Nowogród	1409
Burzyno	1448	Osowiec	1918
Chlebotki	1922	Ostrołęka	1399
Czarniak · Myszyńca	1891	Piątnica	1407
Czerwino	1442	Piskie	XIV/XV w.
Dąbrówka koło Ostrołęki	1894	Poryte	1386
Dobrylas	1918	Przytuły	ok. 1436
Dobrzyjałowo	1425	Puchały	1411
Drozdowo	1435	Radziłowo	1482
Goworowo	ok. 1315	Romany	1420
Grabowo	XVI w.	Rutki	ok. 1420
Grajewo	1479	Rzekuń	1413
Jedwabno	ok. 1415	Słucz	1444
Kadzidło	1740	Stawiskie	1903
Kleczkowo	1429	Szczepankowo	ok. 1242
Kolno	XIV w.	Szczuczyno	1889
Kołakie	1438	Szumowo	1449
Kuzie	1921	Sniadowo	1405
Lachowo	1429	Troszyno	1443
Lemano	1906	Turośle	1849
Lipniki	1838	Wąsosze	1436
Lubotyń	1497	Wizna	1390
Łomża	1410	Zalase	1903
Łosowo	1918	Zambrów	1283
Łyse	1884	Zawady	XV w.
Mały Płock	XV w.	Zbójna	1892
Miastkowo	1451		

Wykaz parafii

Alegata czyli tzw. Aneksa małżeńskie

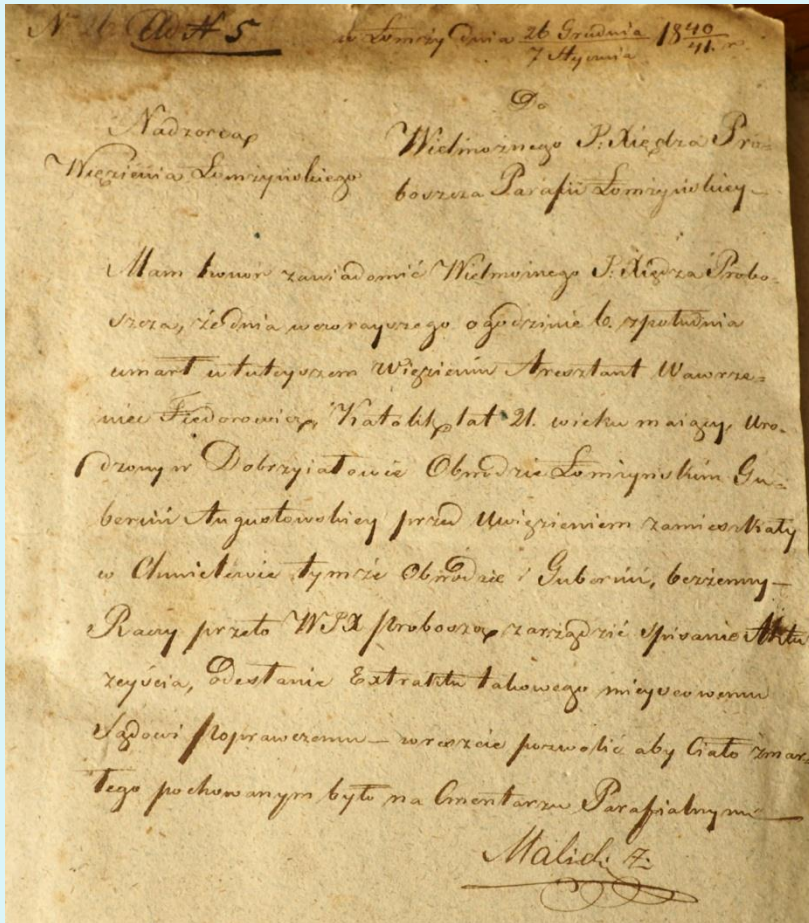
- odpisy aktów: urodzenia narzeczonych, zgonów rodziców lub poprzedniego współmałżonka;
- informacje o zapowiedziach;
- zezwolenie na zawarcie małżeństwa wydane przez organy wojskowe lub państwowe; zgody rodziców/rady rodzinnej;
- akta znania, akta potwierdzające stan wolny;
- akta konwersji;
- akta rozwodowe
(<http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2020/03/18/akt-rozwodowy-zapisany-w-anexach-malzenskich-parafii-lomza-z-1811-roku-oraz-wyrok-rozprawy-rozwodowej-2/>)
- dyspensy małżeńskie, i in.

Więcej: <http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2020/09/11/alegata-jako-dodatkowe-zrodlo-do-badan-genealogicznych/?highlight=alegat&hilite=%27alegat%27>

Alegata czyli tzw. Aneksa małżeńskie – wykaz parafii

- Chlebotki 1935, 1937
- Drozdowo 1810-1938
- Kadzidło 1810-1838
- Kołaki 1808-1938
- Lubotyń 1808-1938
- Łomża 1808-1939
- Miastkowo 1808-1938
- Nowa Wieś 1946, 1949
- Nowogród 1811-1938
- Piątek 1814-1938
- Puchały 1809-1821
- Rutki 1808-1938
- Szczepankowo 1809-1937
- Szumowo 1810-1936
- Śniadowo 1811-1938
- Wizna 1814-1939
- Zambrów 1818-1938
- Zawady 1811-1938

Pokładne

opłata wnoszona
właścicielowi
cmentarza
(przyznanie prawa do
użytkowania danego
miejsca pochówku)

Pokładne

№ aktu i kolejny	Imię i nazwisko zmarłego	Wiek zmarłego	Miejsce zamieszkania zmarłego	Stan zmarłego	Data śmierci			Pokładne		Uwagi
					Dnia	Miesiąc	Roku	M.	F.	
								53	40	
255	Bolela Senanowha	36	Prunieremio Lomio	Wdowa	2	Czerwiec	1920	-	30	
256	Prunislawa Surycińska	40	"	wd.	3	"	"	-	30	
257	Helena Jahubiak	4 1/2	"	dziecko	4	"	"	-	30	
258	Josef Piobels	42	"	gosp.	7	"	"	-	30	
259	Katarzyna Rusinowa	63	"	panna	3	"	"	-	-	Sejtal
260	Weronika Golgiewska	18	"	"	7	"	"	-	-	Sejtal
261	Henryk Starcinowski	19	"	dziecko	7	"	"	-	30	

Akta parafialne

- fundatorzy ołtarzy;
- spisy mieszkańców;
- statystyka parafialna;
- spisy członków bractw kościelnych;
- kroniki parafialne, i in.

Akta parafialne - przykłady

8	Jadwiga 10	
	Stasiek 4	
13	30l. Piotrowstaj 50	
	Pracownia 50	
	Joze Szulak (wzrost 2 mierz i ktorym	
	Janina 2 - ma dec. utymie)	
	Maryanna 18	
	Alexander 16	
	Leokadia 12	
	Aleksandra 14	
	Jadwiga 8	
14	Phil & Elanay 60	
	Rosalji 60	
	Alexander 28	
	Maryanna 30	
	Jozef 5	
	Jozef 3	
	Eufro 1	
15	Kazanowski 100	
	Alexandra	
	Stasiek 4	
	Maryanna 5	
	Jozef 4	
16	Stasiek Gromek 38	
	Alexandra 31	
	Jadwiga 19	
	Leokadia 14	
	Jan 4	
	Wiktorja 18	
	Paulina (Metka)	
17	Szumowski weta	
	Stasiek 20	

№	Imię i Nazwisko (Polonij)	liczba rodz. w miejscu tego stanu wzrostu	Jakiego wyznania.
	<u>Wios Srebornoborsko</u>		
1	Joachym Nagel	4	f. ewangelickiego.
2	Jan Wulhorn	4	
3	Fryderyk Selkier	5	
4	Krzysztof Flawermann	6	
5	Martyna Kowungowa	6	
6	Joachym Srofs	6	
7	Krzysztof Neuman	4	
8	Hartman Sydman	4	
9	Jan Batsche	4	
10	Jan Gramber	2	
11	Michał Bethe	7	
12	Kasper Haman	6	
13	Jan Winko	8	
14	Maryanna Radko.	2	
15	Jan Langfeld	2	
16	Fryderyk Schule	5	
17	Andrzej Rog	4	
18	Fryderyk Schmidt	2	
19	Jan Hartman	6	
20	Karol Huber	3	

Akta Kurialne

- sądownictwo kościelne: dyspensy małżeńskie, akta separacji, akta małżeństw mieszanych, sprawy rozwodowe, akta wolnego stanu cywilnego, i in.;
- akta innych wyznań: prawosławnych, unitów, Żydów, protestantów; akta konwersji;
- poprawki w aktach metrykalnych;
- statystyki;
- prośby i skargi;
- wykazy alumnów, i in.

Deklaracya.

Ta niniejszą podpisana unie kaiserowa Królestwa Łowickiego
Katarzyna Wielka Wyrozumaję Prebiterów Kościoła
Kościół, przyczożę naję wawęziaki matrynalskie i
Ferdynandem Skulker wyznania Ewangelijskiego,
go, przyrzekam, iż gubernatorsko obciężę w ten, że
li nos Pan Bóg z nim obdarzy prakowaniem
iż Achaemia i mychramai w Prebiterii Wyrozumaję
Kobielijskiej. To moje zabawizami niez ruz
rylko podpisem prawi Królestwa Łowickiego, ale i przy
dzign Szemirhanu

Dobryj Tarnie dnia 30. Lulepada 1865 r.

X X X Katarzyna Wielka

Ta niniejszą podpisane Katarzyna Wielka przy
dzignam Panu Bogu Wniebowstaniem w Pręci
cy Smielej Zedyrsemu iż przyrzeczenia mego
względem mychramania gubernatorsko obciężę
pełni go Kobielijskiem dziedzicem, W dzie
mó wozę Królestwa Łowickiego i Królestwa
gali ea Tuzja

w Dobryj Tarnie dnia 30. Lulepada 1865 r.

X X X Katarzyna Wielka

W Tarnopolensku podpisane i świ samoci
dzialy smiadwaz

Dobryj Tarnie dnia 30. Lulepada 1865 r.

W Książce Cieniach i Prokurator

Dobryj Tarnie

Akta Kurialne -
przykład

Akta notarialne i sądowe

- intercyzy, umowy, kontrakty;
- deklaracje;
- testamenty;
- sprawy sądowe, i in.

44
A/ Repertoryum 34.
Aktu 31.

Dnia piętnastego stycznia tyżie dwudziest ośmiennastego roku przed
mną Janem Klimaszewiczem, Rejentem w Sieremczynie, w mieście Sierem-
czynie zamieszkałym i urzędującym, do kancelaryi mejjso tej . . .
mieście przy Ryjnie w domu pod nr 14 znajdujący się, stanła się o-
bitcie mi znana do działań urzędowych osobna świadkowska ziemska
panna pełnoletnia Franciszka Waskiewiczowa wdowa Rebeckowa po-
rosiata Sieremczyńskiego zamieszkała w obecności dwóch świadkowskich o-
bitcie mi znanych przez prawo wymagane przyrzeczeń posiadających
obywateli w mieście Sieremczynie zamieszkałych: Marka Sturyskiego
i Andrzeja Truskowskiego i zawarła akt obligu tej treści: Świadkowska
stanowiąca Franciszka Waskiewiczowa, że tyżie, posagu przy tym akcie
gotówką otrzymała od powyższego swego męża Józefa Sturyskiego wa-
żni Jęglówce powiatu Sieremczyńskiego sumę dwa tyżie
sta sześćdziesiąt marek (260 marek); otrzymania fakcyj sumy rubli
polewitowania i sumy tej jako rezywisty swojej żony, należny od niej te-
muj przyrzeczeniu jej mężowi Józefowi Sturyskiemu, zabezpieczając ca-
łym swoim majątkiem ruchomym i nieruchomym, zobowiązuje się mu
zwrócić bez procentu na każde jego żądanie. Akt ten stanowią-
cej w obecności świadkowskich odczytany i po przekonaniu się, że dobrze
jest jej znana treść jego i dowiedziawszy przed nią przyjąć i wraz ze
świadkami podpisanym został. Pierwszy odpis z aktów tego należy wydać
Józefowi Sturyskiemu. Od aktu tego obligu na sumę 260 marek odpłatę
stemplową w kwocie dwóch marek dwudziestu fenigów i opłatę obokaj w
kwocie sześćdziesięciu fenigów pobrano i zapłacono do repertoryum pod
nr 34. . . Omdwinie poprawione słowo stanowiąca.
Ja niemiernyżes pisał Franciszka Was-
kiewiczowa no jej oświadczyła poistę przepany
sig. Baleska Jęglul.
Świadzek Andrzej Truskowski i mandat
M. S. J. Jęglul.
Rejent Jan Klimaszewicz.

Powiatowe Komisje Spisowe

Spisy:

- gospodarstw i zagród;
- kwaterującego wojska;
- mieszkańców instytucji dobroczynnych i internatów;
- mieszkańców miast, osad i wsi.

Spisy

- wysiedleńców, bieżęćców (opracowane i dostępne na stronie www.name.lomza.pl);
- ludności;
- poborowych/rekrutów;
- politycznych przestępców powiatu łomżyńskiego z 1863 r. (opracowany przez Michała Kaczyńskiego), i in.

Heroldia Królestwa Polskiego

urząd zajmujący się legitymacją szlachectwa

Księgi grodzkie i ziemskie

(będące w zbiorach polskich archiwów)

- ostrołęckie (1542-1782) częściowo zindeksowane: <http://officio.projektpodlasie.pl/zindeksowane/>

Akta sejmikowe

- łomżyńskie,
- wiskie

Akta sejmikowe - przykład

Lomae G. Dec.
266 f. 284.

133

Actum Lomae in curia regii
fera quata in crastino festi
sanctae Agnetis virginis, anno
Domini 1660. Habit nob. Lauren-
tius Nagórka.

Laudum conventus particularis
terrae Lomensis.

My Dignitates uszodniy i woytko rycerstwo
ziemie Lomianskiy i powiatow do niej na-
leżących, komuły o tem wiadomości należato,
do wiadomości podajemy. Ze woytko sobie
za uniwersitetu jhr. uci, p. n. u., na dzień
miesiaca, tarazniejszego sejmik złożył, który
dla nierychłego uniwersitatu pagniesienia
nie doszedł, zjachawszy się za obciowieniem
jusz. podkamożego Lomianskiego jako przy-
masa naszego na dzień 8 tegoż miesiaca tu
do Lomay na spólne consilium, a że interium
niekłósy ichu. pp. uszodniy zjachawszy się
na pewne uszycie lub prywatnie niektóre
e medio sui osoby, zabiegające indemnitati
ziemi naszej do jusz. ks. komissarna i do jusz.
generata wojaka uszaca juzi Chmierski
go wyprawili, tedy approbando te wyprawę ichu.
konsylium, któremu byli przedziarsili na
dzień wtorek dla przestuchania oclayj
postanow na rycach spólnym zwolnieniu na
sien ostoyliwym.

A że jusz. Aleksander z Kosowa Jonski pra-
cety dzień oczekiwany dla niewczesnej

Zachęcam do zapoznania się z opublikowanym
„Katalogiem źródeł pisanych historycznej ziemi
łomżyńskiej i wiskiej...”, dostępnym pod linkiem:

<http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2020/12/24/katalog-zrodel-pisanych-historycznej-ziemi-lomzynskiej-i-wiskiej-do-xix-i-poczatkow-xx-wieku-czesc-i-oprac-anna-zarzecka/>